

Birleşme ve Satın Almalar zorlu şartlara direnç gösterdi

Süregelen makroekonomik ve politik risklere rağmen 2017 yılında, Türkiye’de 298 adet birleşme ve satın alma işlemi gerçekleşti. Toplam işlem hacmi ise 2016’da yaşanan 7,3 milyar dolarlık dip seviyeye göre yaklaşık %41’lik bir artış göstererek 10,3 milyar dolar oldu. Bu rakam, 2016 öncesi döneme göre düşük kalsa da, toparlanmaya işaret etti.

Türkiye’de birleşme ve satın almaların genel görünümünü ortaya koyan Deloitte 2017 Yılı Birleşme ve Satın Almalar Raporu’na göre, 2017 yılında birleşme ve satın almalar pazarının görünümünü az sayıdaki büyük ölçekli yabancı yatırımcı işlemi ile giderek artan sayıdaki girişim sermayesi ve melek yatırımcı işlemleri belirledi. Yabancı yatırımcıların işlem hacmi tarihsel dip seviyelerden birinin görüldüğü 2016’ya göre %45 artarak 5,5 milyar dolar olurken, işlem sayıları ise gerilemeye devam etti ve 2017 son on yıldaki en düşük ikinci yabancı işlem sayısının görüldüğü yıl oldu. Öte yandan, Türk yatırımcılar toplam işlem adedinin %77’sini gerçekleştirirken, işlem hacimlerini yabancı yatırımcılara benzer şekilde 2016’ya göre %37 arttırdılar. Girişim sermayesi ve melek yatırımcı işlemlerinin sayısı ise %65 oranında arttı. İşlem büyüklüğü 50 milyon doların altında olan işlemler toplam işlem sayısının %84’üne denk gelirken, işlem hacminin ise sadece yüzde %15’ini oluşturdu. Son birkaç yıldır işlem sayıları düşen özel sermaye fonlarının temkinli tutumu devam etmekle birlikte, lokal fonların alım ve çıkış işlemleri ile fon toplama hazırlıkları bu pazarı hareketli tuttu. ➔

Deloitte Türkiye Ortağı ve Finansal Danışmanlık Hizmetleri Lideri **Başak Vardar** rapora ilişkin olarak birleşme ve satın alma aktivitesini etkileyen makroekonomik ve politik risklere rağmen, pazarda bir toparlanma olduğunun altını çizdi: "İşlem hacminde hızlı bir yükseliş zaten beklemiyorduk. Yine de birkaç büyük ölçekli yabancı yatırımcı işlemi, işlem hacmini 10 milyar doların üzerine taşıdı. İşlem sayısı ise, küçük ölçekli start-up yatırımlarının sayısındaki artışa bağlı olarak ciddi bir rakama ulaştı. Hem finansal hem yabancı yatırımcılar eski iştahlı günlerinden uzak olmakla birlikte, Türkiye'nin uzun vadeli potansiyeline olan güvenlerini kaybetmediklerini de her şeye rağmen gösterdiler."

Başak Vardar ayrıca "Türkiye'nin güçlü temellerinin yatırımcıların gelecek dönemdeki yatırım kararlarını destekleyeceğini ve 2018 yılında birleşme ve satın alma pazarındaki toparlanmanın hızlanacağını tahmin ediyorum."

Orta ve uzun vadeli yatırımcılar için sağlıklı finansal performansa sahip olan ve başarılı yönetilen Türk şirketleri cazip yatırım fırsatları sunmaya devam edecektir.

Ayrıca özel sermaye fonlarının yeni fon toplama hazırlıkları ve girişim sermayesi şirketlerinin faaliyetleri göz önüne alınarak, finansal yatırımcı ortamının da hayli aktif olmasını bekliyoruz" değerlendirmesinde bulundu.

Yabancı yatırımcı, az sayıda, büyük ölçekli işlemlere imza attı

Yabancı yatırımcılar 2017 yılında 70 adet işlem ile işlem hacmine %53 katkı gösterdi. Yerli yatırımcılar 228 adet işleme imza atarak işlem hacminin %47'sini oluşturdu. Yabancı yatırımcı işlemleri 5,5 milyar dolar ile geçen seneye göre %45 artış gösterdi. (2016'da bu rakam 3,5 milyar dolar idi). Ancak azalma trendinde olan işlem sayıları geçen seneye göre önemli ölçüde düştü (2016 – 93 adet) ve 2017, son on yılın en düşük yabancı işlem sayısının görüldüğü ikinci yıl oldu. Bununla birlikte, Türk yatırımcıların işlem adedi ve işlem hacmi sırasıyla %49 ve %37 oranında arttı.

En aktif yabancı yatırımcılar Avrupalılar

2017 yılında 36 adet işlem ile en aktif yabancı yatırımcı grubu Avrupalılar oldu. Son birkaç yılda görülen ivmenin aksine Asya Pasifik bölgesinden gelen yatırımcı sayısı ise daha azdı. Ayrıca Körfez bölgesinden gelen yatırımlar da sınırlı seviyede kaldı.

Yabancı yatırımcıların gerçekleştirdiği yılın en büyük işlemleri arasında bulunan birkaç büyük ölçekli işlem (Vitol – OMV Petrol Ofisi, BBVA – Garanti Bankası, IFM Investors – Mersin Limanı), yıllık işlem hacmine önemli katkıda bulundu ve zor piyasa koşullarında da olsa yabancı oyuncuların işlem hacmi üzerinde dikkat çekici bir paya sahip olduğunu gösterdi.

Finansal yatırımcıların payı arttı

Finansal yatırımcılar temkinli yaklaşımlarını sürdürürken, özellikle artan girişim sermayesi ve melek yatırımcı işlemleri ise satın alma stratejilerini sürdüren lokal özel sermaye fonları sayesinde işlem sayıları artmaya devam etti. 2017'de finansal yatırımcı işlem sayısı 146 adet işlem ile tüm zamanların en yüksek seviyesine ulaşarak toplam işlem adedinin %49'unu oluşturdu. Toplam finansal yatırımcı işlem hacmi 2016'ya göre %63 oranında artarak 2,6 milyar dolar oldu. Finansal yatırımcıların toplam işlem hacmine katkısı ise %25 ile 2008 yılının ardından en yüksek seviyede gerçekleşti.

Girişim sermayesi şirketleri ve melek yatırımcılar işlem sayılarını 2016 yılına göre %65 arttırarak 112 işleme bu yıl da finansal yatırımcı işlemlerini domine etmeye devam etti. Öte yandan, bu segmentteki ortalama işlem hacminin 1 milyon doların altında olması nedeniyle, bu tür işlemler toplam finansal yatırımcı işlem hacminin yalnızca %4'ünü oluşturdu. Son yıllarda işlem sayıları düşmekte olan özel sermaye fonları, finansal yatırımcı işlem hacminin büyük çoğunluğunu oluşturmaya devam etti. Agresif bir yatırım trendinde olmamakla birlikte, özellikle lokal fonların yeni alımları, yatırımlarından çıkış süreçleri ve fon toplama hazırlıkları, bu pazarı yine göz önünde tuttu.

Mersin Limanı'nın IFM Investors tarafından 869 milyon dolar karşılığında satın alınması işlemi yılın en büyük finansal yatırımcı işlemi ve aynı zamanda yılın en büyük üçüncü işlemiydi.

Özelleştirme işlemleri sınırlı seviyede kaldı

2017 yılında özelleştirme işlemleri çok sınırlıydı; toplam 14 işlemde 0,7 milyar dolarlık bir işlem hacmi gerçekleşti. Özelleştirme işlemleri enerji ve limancılık sektörlerinde gerçekleşti. Bu rakamlar 2016'da 4 işlem ile yine 0,7 milyar dolar seviyesindeydi.

Küçük ve ortak ölçekli işlemler piyasayı yönlendirdi

İşlemlerin büyük çoğunluğu giderek artan girişim sermayesi ve melek yatırımcı işlemleri sayesinde küçük ve orta ölçek segmentinde gerçekleşti. Ortalama işlem büyüklüğü geçtiğimiz yıla benzer şekilde 35 milyon dolar seviyesinde gerçekleşti. En büyük 10 işlem dışında kalan işlemlerde oluşan ortalama büyüklük ise 18 milyon dolar oldu. İşlemlerin % 62'sine tekabül eden 10 milyon doların altındaki 186 adet işlem, toplam işlem hacminin yalnızca %3'ünü temsil etti. Öte yandan, değeri 500 milyon dolardan yüksek olan 3 işlem (OMV POAŞ, Garanti Bankası ve Mersin Limanı), toplam işlem hacminin yaklaşık üçte birini oluşturdu.

En büyük 10 işlemin toplam işlem hacmine katkısı %50 oldu (2016 -%38). En büyük 10 işlemin ortalama büyüklüğü 510 milyon dolar ile 2016 yılı ortalamasının üzerinde gerçekleşti (2016 - 276 milyon dolar). Yılın en büyük işlemleri arasında hem yabancı yatırımcılar tarafından pazara ilk giriş ve genişleme yatırımları olduğu hem de Türk grupların veya finansal yatırımcıların satın almaları olduğu görüldü.

OMV Petrol Ofisi'nin Vitol tarafından satın alınması, 2017 yılının en büyük işlemiydi (1,4 milyar dolar) ve tek başına toplam işlem hacminin %14'üne tekabül etti. Menzelet ve Kılavuzlu HES'lerinin Entek Elektrik Üretim tarafından satın alınması ise, 2017'de işlem değeri açıklanan yatırımlar içinde Türk yatırımcılar tarafından gerçekleştirilen en büyük işlem oldu (375 milyon dolar).

Enerji, teknoloji, internet ve mobil hizmetler en çok ilgi gören sektörler oldu

Son birkaç yıldır girişim sermayesi ve melek yatırımcı aktivitesinin sürekli yükselişi sayesinde, teknoloji (59 işlem) ile internet ve

mobil hizmetler (46 işlem) sektörleri en çok birleşme ve satın alma yaşanan sektörler haline geldi ve bu iki sektör 2017'de toplam yıllık işlem adedinin %35'in sahne oldu. Enerji, üretim, e-ticaret, sağlık ve finansal hizmetler sektörleri yatırımcıların ilgisini çekmeye devam etti. Enerji sektörü 2,9 milyar dolar ile toplam işlem hacmine bir kez daha en fazla katkıda bulunan sektör oldu. İşlem hacmi olarak, altyapı, finansal hizmetler ile yılın son haftalarındaki AVİM işlemleri ile hareketlenen gayrimenkul sektörü enerji sektörünü takip etti. İşlemlerin çoğuna ev sahipliği yapmasına rağmen, sektördeki küçük işlem büyüklükleri nedeniyle teknoloji alanındaki toplam işlem hacmi sınırlı kaldı. Deloitte'a göre 2018 yılında en aktif sektörlerin başında teknoloji ve enerji sektörleri ile geleneksel olarak her dönem yatırımcıların ilgisini çeken üretim ve altyapı sektörlerinin olması bekleniyor.

Raporun tamamına buradan ulaşabilirsiniz.

